

M
E
N
O
R
A
d
e
F
O
C
Ș
A
N
!



Minirevista Comunității Evreilor din Focșani



Nr. 3 // 01 - 31.03.2010 Anul 2
APARIȚIE LUNARĂ





MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

S u M a R

1. – SEDER – Pag.3
2. – PESACH – Pag.4
3. – ȘTIRI PE SCURT – Pag.5
4. – VEDETISME – Pag.6
5. – ȘTIRI DESPRE ISRAEL – Pag.7
6. – HAI SĂ BUCĂTĂRIM! – Pag.8
7. – UMOR LA PURTĂTOR – Pag.9
8. – ȘTIAȚI CĂ? – Pag.10
9. – CURIOSITĂȚI ISTORICE – Pag.11
- 10.– DICȚIONAR IUDAIC – Pag.12
- 11.– REMEDII NATURISTE – Pag.13
- 12.– NATURA LA ÎNDEMÂNA TA! – Pag.14
- 13.– CALENDARUL LUNII MARTIE – Pag.15
- 14.– ATELIERUL DE CREAȚIE – Pag.16
- 15.– INFO-CLUB / AGENDA ACTIVITĂȚILOR LUNII MARTIE – Pag.17
- 16.– ASPECTE PRIVIND ISTORIA EVREILOR DIN PANCIU – Pag.18/19
- 17.– CELEBRARE PESAĤ – Pag.20
- 18.– POȘTALIONUL A SOSIT ! – Pag.21
- 19.– O CARICATURĂ DE EDIȚIE ! – Pag.22

Colectivul Redacțional

Mircea Rond – Președintele Comunității Focșani (Vrancea)

Harieta Rond – Responsabil cu vârsta de mijloc

Negoită Teodor Bogdan – editor proiect/corector/redactor (conceptul și grafica sunt ale titularului)

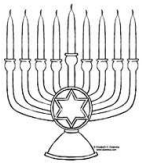
REDACTIA:

Str. Oituz nr. 4, FOCȘANI

SITE OFICIAL AL COMUNITĂȚII FOCȘANI : www.focsani.jewish.ro

e-mail: rondmircea@yahoo.com

telefon: 0237/623959 mobil: 0745171287



SEDER

Seder = vb. *Lesader* (a face ordine, a aranja).

Sederul este în mod emblematic, ordinea ceremoniei casnice ce are loc în primele 2 seri de Pesach în diasporă sau doar în prima noapte în Israel și la evreii reformați. Sederul reprezintă de altfel, unul dintre ritualurile cele mai respectate de către poporul evreu și în aceeași măsură unul dintre cele mai importante din punct de vedere simbolic.

Sederul comemorează în mod solemn robia și Exodul printr-o serie de simboluri, lecturi și imnuri speciale. Înțelepții s-au inspirat din textul biblic, pentru stabilirea Sederului, pentru că indică masa specială ce trebuie luată în cadrul familiei cu ocazia Sărbătorii de Pesach (Ex. 12:8). Sederul reprezintă un ansamblu de rituri familiale menite să comemoreze ieșirea evreilor din Egipt și eliberarea lor miraculoasă din robie. El pe tot parcursul său cuprinde într-o ordine simbolică, dar precisă, mai multe recitări și degustări de alimente rituale care exprimă laude, recunoștință și bucurie în același timp. Ritualul de Seder implică folosirea unor obiecte rituale cum ar fi „**hagada**” – numele cărții ce conține ordinea liturgică a acestei ceremonii și istorisirile referitoare la ieșirea din Egipt, „**keara**” – tava de Seder încărcată cu „**zeroa**” – bucata de os prăjit ca simbol al puterii divine, a brațului lui Dumnezeu care i-a scos pe evrei din Egipt. „**Beita**” – un ou fiert ca simbol al fertilității dar și al renașterii, „**maror**” – ierburile amăruie care evocă suferințele îndurate de israeliți în robia egipteană ; „**haroset**” – acel amestec de nuci măcinate, mere, scorțișoară și miere ce simbolizează mortarul folosit de sclavii evrei în Egipt pentru construcțiile faraonului. „**Karpas**” – amestecul de cartofi fierți sau ridichi și pătrunjel care se înmoaie în apă sărată și simbolizează atât subnutriția sclavilor evrei, cât și noul anotimp al primăverii. Să nu uităm „**matzah**” – pâinea nedospită, simbolul sclaviei evreilor în Egipt, dar și graba plecării lor din Egipt, pentru că nu au mai avut timpul necesar pentru a coace pâinea dospită și au copt-o așa nedospită, cunoscută astăzi nouă sub numele acesta. Cele patru cupe de vin, element central al ceremoniei, simbolizează cei patru termeni care exprimă în Biblie, Izbăvirea (Ex. 6:6-7).

Totul debutează cu binecuvântarea făcută asupra vinului (prima cupă din cele patru de Seder), marcând sfințirea zilei respective (kidduş), se continuă cu spălarea mâinilor, după care urmează consumarea unui zarzavat pus în apă cu sare, el este împărțit tuturor prezenți la masă. Pentru vigilența copiilor aflați la masă, unul din părinți rupe jumătate din felia de *matzah* (parte denumită *afikoman*) și o ascunde, urmând ca după masă, copilul care o găsește să fie răsplătit. Apoi se citește prima parte a *Cărții Hagada* fiecare din cei prezenți fiind nevoiți să citească un pasaj din carte. În același timp se consumă a doua cupă cu vin. Alimentele consumate de Seder sunt asortate cu ierburi amare. Urmează „sulhan oreh” care este masa propriu-zisă de Seder, ea amintește de cina pascală din vechime. Spre final se recită binecuvântări de mulțumire după masă.

Momentul „nirtah” este acel moment de încheiere (*lit. Comemorarea ce a fost acceptată*), moment în care cei de față își urează, reciproc „**Le shana ha-baa bi-Irusalaim**”.

De Negoită Teodor Bogdan



PESACH

Sărbătoarea de Pesach este una dintre sărbătorile iudaice cele mai respectate, sărbătoarea de origine biblică ce are o dublă semnificație : **istorică** (sfârșitul sclaviei evreilor din Egipt) și **agrar** (renașterea naturii, venirea primăverii, respectiv secerișul orzului).

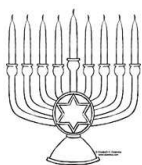
Pesachul are câteva denumiri menite să releve pluralitatea acesteia. Denumirea de „*Hag Ha-Matot*” (Ex.12:15), nume ce provine de la faptul că în această zi trebuie să se consume pâine fără drojdie (matzah) și interdicția de a se consuma „*Hamet*” (dospeală se consideră hamet tot ce se coace din grâu, ovăz și seară; produs alimentar în componența căruia se află un ferment, de obicei drojdie) sau orice aliment pe bază de aluat dospit.

Pesach este o sărbătoare de primăvară „*Hag Ha-Aviv*” unde se impune pregătirea pentru acest sezon. Ordinea și curățenia în fiecare casă și gospodărie, prin însuși lege se prevede interdicția de a deține în casă vre-un aliment pe bază de aluat dospit, dar și curățirea vaselor, fără a avea vre-o urmă din același aluat. Trebuie menționat faptul că sărbătoarea de Pesach este o sărbătoare de durată, deoarece ea se întinde pe durata a 8 zile, ce include două zile speciale de sărbătoare la început și două la sfârșit. Primele două zile se țin Seder pe parcursul căruia se repovestește istoria evreilor care au plecat din robia în care se aflau în Egipt, pentru a-și căuta în cele din urmă eliberarea și dezrobirea de sub asuprirea faraonilor egipteni, iar această poveste nu își poate găsi loc mai bun decât în ilustrarea cărții „Haggadah”, ce reprezintă o culegere de pasaje din Tora dar și din scrierile rabinilor, care relatează exodul din Egipt.

Bazele spirituale ale poporului evreu au fost plămădite de către personalitățile precum Avraham și Sara, Isaac și Rebeca (fiul și nora lor) și fiul și nurorile acestora, Iacob, Rachel și Leah. Din aceștia din urmă avea să se nască, să se dezvolte o familie de circa 70 de persoane, care în urma unei foamete izbucnite în Israel au fost forțate să se refugieze în teritoriile egiptene (Egipt). Aici însă numeroasa familie avea să se dezvolte și mai mult, să prospere municind, precum o floare mângâiată de razele soarelui, dar din păcate această dezvoltare avea să fie privită cu ochi răi de egipteni, ei simțindu-se amenințați, întra-atât cât să de-a respectul și admirația de până atunci pe ură, pe înrobire și teroarea opresiunii. Apoi Moise avea să elibereze națiunea cu ajutorul și îndrumarea lui Dumnezeu – petcetuindu-o cu creația Sa pe muntele Sinai și dându-le Tora și cele zece Plăci. Așadar „Haggadah” – este actul de identitate al națiunii evreiești de pretutindeni, prin însuși semnificația cuvântului haggadah (a spune, a relatea).

La fel de efervescent este faptul că Pesach este certificat cu Cartea Haggadah unde și astăzi sunt întrebările la fel de perene și dăinuitoare ca la începuturi „*cine sunt? ; de unde am venit? ; ce reprezentăm*”. De altfel Pesach poate fi despărțit în două **peh** (gură) și **sach** (a vorbi), este clar faptul că amintirea trebuie să fie vie să fie rostită mereu iar din ia să fie luate chiar învățăminte, căci perenitatea identității evreilor depinde în mare măsură de aceștia de încurajarea copiilor de a pune întrebări, de a dialoga cu aceștia părinții, pentru că nici când erudiția sau învățătura nu au fost un scop în sine ci un mod curent de viață.

Articol realizat de Negoia Teodor Bogdan



Ș T I R I P E S C U R T

- Șeful poliției din Dubai a acuzat Israelul de "falsificare vastă" a documentelor de călătorie, subliniind că zeci de pașapoarte false au fost descoperite după uciderea liderului Hamas din Emirat. "Trag alarma. Israel falsifică pașapoarte occidentale pe scară largă. Am descoperit pașapoarte false în fiecare zi," declară Dahi Khalfan. "Lumea trebuie să oprească o operațiune de falsificare vastă a documentelor oficiale pe care un organism formal precum agenția de spionaj Mossad o efectuează" . Mahmud al-Mabhuh, fondator al aripii militare a mișcării palestiniene Hamas, a fost găsit mort în camera sa de hotel din Dubai pe 20 ianuarie. Poliția din Dubai a acuzat Mossad că este în spatele asasinatului. Interpolul a emis mandate de arestare pentru 16 suspecți în legătură cu crima din Dubai. Anterior alte 11 fuseseră emise.

- O tunsoare "bob" precum Victoria Beckham, și dacă se poate, din păr românesc: o dorință ciudată, dar relativ frecventă în Israel. Tot mai multe femei ultra-religioase israeliene poartă peruci. Ele respectă obligația religioasă de a-și acoperi capul, și, în același timp, sunt moderne. Femeile cu păr lucios și mătăsos sunt la fel de multe în Israel ca bărbații purtând tradiționala kippa. Doar la o privire atentă îți poți da seama că ele nu au capul descoperit, ci poartă perucă. Timp de secole, după ce se măritau, femeile evreice practicante purtau pălării, eșarfe și mai recent peruci, pentru a se conforma cerinței religioase. Până în 2004, părul din care erau confecționate perucile provenea de la templele hinduse, unde credincioșii se rad pe cap. În prezent, majoritatea perucilor cumpărate pe plan local se fabrică în Israel, cu păr provenind din țări est-europene. Acesta este foarte căutat, deoarece nu este "agresat" chimic, este fin și ușor de vopsit, a indicat un alt om de afaceri în domeniu din Tel Aviv. El a precizat că o perucă din păr natural este mai scumpă decât una din păr artificial, cea de-a doua este mai ușor de întreținut, prețul variind și în funcție de lungimea și calitatea firului de păr.

- O ambarcațiune formată din 12.000 de sticle de plastic a pornit într-o expediție din San Francisco spre Sidney. Această acțiune vrea să atragă atenția în ceea ce privește poluarea oceanelor. Ambarcațiunea folosește energia solară, energia eoliană și cea a mării, are o toaletă ecologică și o grădină de legume.



MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOȘANI

VEDETISME

◇ Actrița Sophia Loren afișează o formă fizică și o frumusețe demne de invidiat deși a atins deja venerabila vârstă de 75 de ani. Prezentă la lansarea unui serial tv, Sophia Loren le-a arătat jurnaliștilor ce înseamnă o divă în adevăratul sens al cuvântului. La lansarea de la Roma a serialului La Mia Casa e Piena di Specchi, Sophia Loren a purtat o fustă mini și un top cu un decolteu generos, ținuta ei fiind apreciată în special de ziaristii britanici.

◇ Actorul american Peter Graves, celebru pentru rolul din serialul Misiune Imposibilă, a murit, la vârsta de 83 de ani. Peter Graves a fost găsit mort la locuința sa din Pacific Palisades, Los Angeles, iar moartea sa a survenit în urma unui atac de cord, informează agenția AP, citată de MSNBC. Graves se afla împreună cu soția și copiii săi, la locuința lor din Los Angeles. Familia actorului a chemat ambulanta, însă medicii nu au reușit să-l resusciteze. Peter Graves a jucat în zeci de seriale și filme, de-a lungul carierei sale de peste 60 de ani, însă rolul care l-a făcut celebru este cel din serialul Misiune Imposibilă. Actorul ar fi împlinit în curând 84 de ani.

◇ Actorul american Mickey Rourke a fost surprins în timp ce se plimba alături de frumoasa sa iubită, rusoaica Anastassia Makarenko, în New York, având mâna ruptă. Starul, în vârstă de 57 de ani, s-a accidentat în urmă cu o săptămână în timpul unor antrenamente de wrestling, dar chiar și așa nu pare să fie deranjat că are mâna în gips. În ciuda suferinței, Rourke a afișat un chip zâmbitor, la fel ca și frumoasa sa iubită. Cei doi s-au plimbat preț de câteva zeci de minute, au discutat și au băut cafea. Actorul a anunțat la începutul acestui an că are de gând să se căsătorească cu frumoasa rusoaică, însă inelul de logodnă întârzie să apară.

◇ Alexandru Vraciu (92 de ani), un nume necunoscut în România, este legendă vie în SUA. Pilot pe un avion de vânatoare în Marina americană în cel de-al Doilea Război Mondial, Vraciu a intrat în istorie după ce a doborât 19 aparate inamice japoneze în bătăliile din Oceanul Pacific. Astăzi, Vraciu trăiește în California, înconjurat de amintiri și de respectul cuvenit unui adevărat as al văzduhului.



ȘTIRI DESPRE ISRAEL

@ Secretarul de stat american Hillary Clinton a spus că Statele Unite și Israelul au o relație “apropiată”, care nu poate fi șubrejită. Vorbind la o conferință de presă la Washington, Clinton a reafirmat importanța “absolută” a securității Israelului pentru țara sa. Remarcile secretarului de stat vin pe fondul unei dispute diplomatice americano-israeliene, provocată de planul Israelului de a construi 1600 de locuințe în Ierusalimul de est, arab. Decizia israeliană, anunțată luna aceasta, a provocat chiar la Ierusalim ciocniri între demonstranții palestinieni și poliția israeliană.

@ Cabinetul israelian a aprobat planurile pentru construirea unui gard la granița dintre Israel și Egipt, pentru a opri trecerile ilegale ale graniței slab păzite. Construcția aprobată este "o barieră de suprafață de-a lungul celor 240 km de graniță israeliano-egipteană, parte din care va fi sub forma unui gard, iar alte părți sub forma altor mijloace tehnologice," se arată în comunicat. "Vom închide ruta prin care infiltratorii și teroriștii intră în țară prin Africa de Nord," declara premierul israelian Benjamin Netanyahu. Proiectul, care va costa circa 360 milioane de dolari, va fi încheiat în 2013. Astfel s-ar putea opri 90 procente din tentativele de trecere a graniței dintre Sinai. Planul este discutat de o lungă perioadă de timp în mediul militar și civil ca modalitate de a opri militanții să profite de slaba securitate și să intre în Israel. Potrivit datelor guvernului, 4.349 persoane s-au infiltrat în Israel în 2009, comparativ cu 7585 în 2008 și 5.231 în 2007.

@ Zeci de oameni de știință și intelectuali israelieni sunt încurajați să se întoarcă în Israel de guvernul de la Ierusalim, care le promite facilități fiscale, burse și condiții echivalente cu cele din Statele Unite și Europa Occidentală. Executivul de la Ierusalim încearcă astfel să pună capăt "exportului de creiere", care a afectat lumea academică și științifică israeliană în ultimii ani. "Experiența de dincolo e importantă; cheia însă este să-i aduci pe oamenii de știință înapoi", crede Oren Schuldiner, cercetător în cadrul Weizmann Institute of Science din Rehovot, în apropiere de Tel Aviv. Israelul "se confruntă cu o concurență extraordinară în lume și, dacă vrem să câștigăm în arena globală, trebuie să eliminăm derapajele. Trebuie să-i aducem înapoi *în masă* pe oamenii noștri de știință".



HAI SĂ BUCĂTĂRIM ! – HRANĂ SĂNĂTOASĂ, PENTRU TINE !

☉ ***Salată cu pește și cartofi noi – Ingrediente*** : 6 cartofi noi; 2 conserve pește în ulei; 2 căpățâni de usturoi; 5-6 linguri smântână; 100 ml ulei; 1 lămâie; 1 legătură pătrunjel; piper; sare. ***Mod de concepere*** : Curățați cartofii și îi puneți la fiert în apă cu nițică sare. În timp ce aceștia fierb, spălați și tocați pătrunjelul, curățați usturoiul și îl zdrobiți cu sare. Turnați uleiul picătură cu picătură peste usturoi și amestecați energic, pentru a obține astfel o maioneză de usturoi, în care încorporați treptat smântâna. Scurgeți cartofii fierti, îi lăsați puțin la răcorit, apoi îi tăiați cubulețe. Amestecați peștele cu zeama de lămâie, cartofii, pătrunjelul, sare și piper după gust. Aduceți salata la masă într-un bol iar alături de acesta sosiera cu maioneză de usturoi. Un sfat practic ar fi .. să alegeți peștele cu grijă, acesta să fie fără de oase iar în cazul în care acesta este deja sărat nu comiteți imprudența de a mai pune și la cartofi.

☉ ***Cremă de caise*** – ***Ingrediente*** : 250 g caise fără sâmburi; 200 g zahăr; 1 plic (10g) gelatină; 300 ml frișcă lichidă. ***Preparare*** : Puneți gelatina la înmuiat în 50 de ml de apă rece. Alegeți caisele foarte coapte, pe care le spălați și le treceți prin sită, apoi le puneți pe foc mic împreună cu zahărul și le amestecați mereu până se leagă ca o marmeladă. Stingeți focul, adăugați gelatina topită la bain-marie, lăsați să se mai răcorească și încorporați ușor frișca bătută. Turnați crema în cupe și o dați la rece până se întărește, decorați cu frișcă și felii de caise. Secretul constă în faptul că această rețetă se poate face și din multe alte fructe (piersici, mango, kiwi, portocale, prune, fructe de pădure, etc. naturale sau din compot). Iar pentru varietate mai mare, puteți pune în cupe și o lingură de budincă de vanilie aseasonate chiar și cu pișcoturi însirocate în rom.

☉ ***Challah*** – ***Ingrediente*** : **pentru aluat** – 500 g de făină; 40 g zahăr; 20 g miere; 1 ou; 30 g drojdie; 200 ml apă caldă; 60 g unt; 7 g sare ; **pentru uns** – 1 ou; 1 lingură de lapte. ***Modul de preparare*** : În afară de apă, punem toate ingredientele într-un vas, în așa fel, încât drojdia să nu intre în contact direct cu sarea. Adăugăm apoi și apa, după care frământăm bine aluatul. Acoperim apoi aluatul cu un ștergar umed și lăsăm deoparte aluatul într-un loc cald. Formăm un cilindru gros din aluat pe o suprafață presărată cu făină, după care îl împărțim în 6 părți egale de câte 140 g. Dăm o formă rotundă acestor bucați. Din cele 6 forme rotunde, întindem niște batonașe de 70 cm lungime, având capetele subțiate. Împletim cei 2 cozonaci. Îi așezăm apoi pe tăvi acoperite cu hârtie pentru copt, după care, îi învelim cu un ștergar umed și îi lăsăm la dospit la loc cald timp de 10-15 minute. După ce au crescut, le ungem foarte bine cu amestecul de ou și lapte, apoi, le băgăm la copt pentru 25-30 minute în cuptorul preîncălzit la 180 C. Sfat util, înainte de copt se poate presăra cu mac ori susan.

(VĂ URĂM POFTĂ BUNĂ!!)



UMORUL PE TIMP DE CRIZĂ



☀ Un evreu se mută într-un orașel de catolici. În fiecare vineri, în timp ce creștinii țineau post și mâncau numai pește, evreul făcea fripturi, înnebunindu-i cu mirosul. Disperați, catolicii se decid să îl convertească și, după amenințări, rugăminți, promisiuni, reușesc să îl convingă. Îl duc cu mare alai la Biserică, unde preotul îl stropește de 3 ori cu apă sfințită, intonând "născut evreu, crescut evreu, acum creștin". Vinerea următoare, în timp ce toți catolicii țineau post și mâncau numai pește, din casa evreului convertit se ridică miros îmbietor de friptură. Înnebuniți, toți locuitorii s-au prezentat la casa păcătoșului, să vadă cum e posibil și l-au găsit în fața unui grătar mare, plin cu carne, pe care o stropea de zor cu apă, intonând: "născută vacă, crescută vacă, acum pește "...

☀ – Ce faci, prietene? Pescuiești? - Neah. În nec râmele care mi-au invadat grădina.

☀ Generalul îl întreabă pe Bulă: - Bulă cine este mama ta ? - Nu știu domnule general. - Ioane, cine este mama ta ? - Patria domnule. - Bulă ce ai înțeles? - Că sunt frate cu Ion.

☀ - Alo ! Biroul de consiliere a alcoolizilor anonimi ? - Da. - Puteți să-mi spuneți, vă rog, la sarmale de porc cu mămliguță, ce vin merge, alb sau roșu ?

☀ Doi moldoveni se iubeau foarte mult, dar nu erau logodiți. Într-o zi, fata plângea foarte mult pentru că era gravidă și nu vroia. Iubitul ei ca să o împace, să nu mai plângă, i-a spus: " ești divină, măreață ", dar fata de colo' : "știu, știu... amândoi suntem di vină !!!

☀ Bulă așteaptă ca doctorul să iasă din operație și să îi spună cum se simte soția lui, care suferise un grav accident de mașină. Doctorul iese și e întrebat de către Bulă : - Domnule doctor, cum se simte soția mea ? - Păi, știți, nu o să mai poată merge, o să trebuiască să cumpărați un scaun cu rotile, ca să o duceți peste tot. - Vai de capul meu, dom' doctor! se vaită Bulă. - Asta nu e tot, continuă doctorul, nu se poate hrăni singură, va trebui să o hrăniți ca pe un bebeluș. - Dom' doctor, dar e grav, zice Bulă alb la față. - Stați, că mai e. Își va face nevoile pe ea, va trebui să facă la oliță, să o spălați. - Aoleu, dom' doctor, ce o să mă fac? - Stați liniștit, că am glumit, zice doctorul. Soția dumneavoastră a murit..

☀ Bulă, ce ai vrea să îți scrie pe cruce, după ce mori ? - Ceva simplu și concis. - Ca de exemplu ? - Vin imediat !

☀ Culmea notariatului: să faci o copie legalizată după un act sexual.

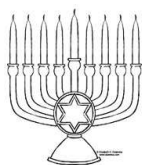
☀ - Ai auzit ca dr. Petrescu psihiatrul, a instituit o noua terapie de șoc care a vindecat o mulțime de oameni ? - Ce terapie ? - Le trimite pacienților nota de plată înainte de a veni la consultație...

☀ O blondă apetisantă citea o carte în parc, pe bancă. Bulă se apropie de ea cu gând s-o agațe. - Ce carte citești, doamnă ? întreabă el. - Teoria amorului. Aici scrie că cei mai virili bărbați sunt evreii și indienii. - Doamnă, dați-mi voie să mă prezint: Ițic Winnetou.

☀ Un polițist patrula. Vine un copil și-i zice - Nenea polițistu ! - Da copilaș ! - Cât este ceasul ! - 2:45 ! - La 3 fix să mă pupi în fund ! Și o ia la fugă. Polițistul aleargă după el. După un colț, dă de un ofițer superior. - Unde alergi așa, bă ioane ? Un nesimțit de copil a venit și mi-a zis să-l pup în fund la 3 fix ! Ei, și unde te grăbești așa ? De-abia e 2:45, mai ai timp !

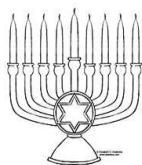
☀ Un arbitru de rugby, suferind de mania persecuției, îi spune unui amic, în timp ce asista la un meci: - Știi de ce fac băieții ăia atât de des grămezi ? Se adună să mă bârfească !

☀ - Cum începe o rețetă în cărțile de bucate scoțiene ? - Se împrumută...



Știați Că

- Lipiciul datează din timpuri străvechi. Artiștii combinau culorile cu ouă crude, sânge uscat și sevă de plante pentru a face vopsele lipicioase pentru picturile murale. Mai târziu, egiptenii și alții au învățat să facă lipiciuri mai puternice fierbând oase de animale și piei.
- În perioada 1927-1941 au fost sculptate în Muntele Rushmore, din SUA, cele patru capete de președinți.
- În anul 1606 a ajuns în Australia primul european, olandezul Willem Janszoon.
- Mușchii reprezintă în medie 40% din greutatea bărbaților și 35% din cea a femeilor. Cel mai mare dintre cei 639 de mușchi ai corpului uman este de obicei gluteus maximus sau mușchiul fesier, care ajută la întinderea coapsei. În timpul gravidității însă, uterul își poate mări greutatea de la aproximativ 30 g la peste 1 kg.
- Pe 19 mai 1995, la absolvirea Scolii de Medicina Mount Sinai din New York, SUA, Balamurali Ambati (SUA, n. 29 iulie 1977) a devenit cel mai tânăr medic din lume, la vârsta de 17 ani.
- Cel mai mare roi globular de stele din Calea Lactee Omega Centauri, din constelația Centaurus, este cel mai masiv dintre cele 140 de roiuri globulare de stele care înconjoară galaxia. Constând din mai multe milioane de stele a căror masă însumată este considerată de cinci milioane de ori mai mare decât cea a Soarelui, este vizibilă cu ochiul liber. Este cam de 10 ori mai mare decât orice alt roi globular și unii astronomi au sugerat că nucleeele unei alte galaxii s-au combinat cu ai noștri cu miliarde de ani în urmă.
- Cea mai înaltă arcada naturală Rainbow Bridge, o structură de gresie roșie, de la Lake Powell, Utah, SUA, este cea mai înaltă arcadă naturală din lume. Structura are o lungime de numai 82,3 m, dar o înălțime de 88 m. Ea s-a format prin erodarea rocii sedimentare mai slabe de către unu străvechi, apărând astfel un pod natural.
- Cel mai mic mușchi al corpului uman este stapedius, care controlează scărița urechii și are mai puțin de 0,127 cm lungime.
- Cel mai tânăr actor plătit ca vedetă Leroy Overacker (SUA, n. 12 mai 1932), cunoscut pe ecrane ca „Baby Leroy”, a fost ales la 6 luni să joace ca partener al lui Maurice Chevalier în filmul A Bedtime Story (SUA, 1933).
- Cel mai rece loc din Calea Lactee Nebuloasa Boomerang, un nor de praf și gaze la 5 000 ani lumină de Pământ, are o temperatură de -272C. S-a format prin propagarea rapidă a gazului și a nisipului ce curg din steaua centrală.
- Cel mai lung sistem continuu de curenți oceanici Thermohaline Conveyor este un vast sistem global de circulație oceanică, realizată prin diferențele de densitate și salinitate din apa mării. Acesta transportă apa de adâncime, rece și sărată, din Atlanticul de Nord spre oceanele sudice, de unde călătorește apoi spre est și nord înspre Oceanul Pacific și cel Indian. Aici se ridică și se încălzește, îndreptându-se iarăși spre vest, unde coboară din nou în Atlanticul de Nord. Întregul ciclu poate dura o mie de ani.
- Primul serviciu de telefonie comercială introdus, între New York și Londra costa 75 de dolari.



CURIOZITĂȚI ISTORICE

☼ Moneda noastră națională LEU-ul : își are denumirea de la " Loewenthaler" (taler Leonin), moneda de argint olandeză, emisă prima dată în anul 1575.

☼ Brașovul a fost înființat de către Cavalerii Teutoni în anul 1211. Conform Enciclopediei Britanice, orașul este menționat pentru prima dată sub numele de Brașov în documente în anul 1251.

☼ Un studiu efectuat de cercetătorii austrieci, Fabian Kanz și Karl Grosschmidt, a revelat ca majoritatea gladiatorilor romani erau vegetarieni, scrie revista Female First. Relicvele a 70 de gladiatori, găsite în Turcia, au fost supuse analizelor de laborator și nivelul ridicat de stronțiu înregistrat a fost considerat o probă incontestabilă a faptului că gladiatorii mâncau o mare cantitate de legume. Dovadă că regimul vegetarian, pe lângă faptul că menține un bun tonus muscular, are o vechime de mii de ani și nu este doar o invenție a epocii moderne. Pentru a face față antrenamentelor zilnice și pentru a-și învinge adversarii în lupte pe viață și pe moarte, vitejii romani consumau boabe de orz și elixire speciale, pe bază de esență de frasin și oțet, care avea rolul de a cicatriza rapid rănille căpătate în arene.

☼ Dacă statuia unei persoane călare are ambele picioare din față ale calului în aer, atunci persoana a murit în luptă. Dacă doar un singur picior din față al calului este ridicat atunci persoana a murit ca urmare a unei răni căpătate în bătălie. Dacă toate picioarele calului sunt pe pământ, atunci persoana a murit de cauze naturale.

☼ Ce au în comun vestele antiglonț, ștergătoarele de parbriz, scările de incendiu și imprimantele laser ? Toate au fost inventate de femei.

☼ Pe coasta Cubei a fost găsită în anul 1937 o broască țestoasă gigant, cu o lungime de 4 m și în vârstă de peste 500 de ani, ceea ce presupune că trăia încă de pe vremea când Columb a descoperit America.

☼ În orașul Boston s-a ajuns din cauza cererii britanice referitoare la taxa pe transporturile de ceai, la o legendară Tea Party.

☼ Unitatea spaniolă care a sprijinit în cel de-al Doilea Război Mondial, Wehrmachtul german în lupta împotriva URSS se numea Divizia Albastră.

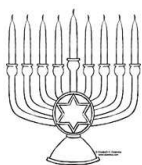
☼ Împăratul roman Commodus, cunoscut pentru cruzimea sa, a adunat într-o zi toți handicapații, cocoșaii, piticii și hermafrodiții din Roma și le-a ordonat să lupte în Colosseum, până la moarte, în acest măcel pierind mii de oameni.

☼ O maimuță a fost odată judecată și condamnată pentru că fumase o țigară în South Bend, Indiana.



DICȚIONAR IUDAIC

- Ⓢ **ALAW ha-ŞALOM** – Odihnească-se în pace. Adaos oral și scris la numele decedatului, când este amintit.
- Ⓢ **AKDAMUT** – Poem în limba arameică. Conține nouăzeci de versuri. Compus de Meiri ben Iḥhak Nehorayi din Worms în sec. XVII. Conținutul : odă Creatorului și disputa dintre Israel și celelalte neamuri. În toate comunitățile evreiești se dă citire acestui poem de **Şavuot** înainte de citirea capitolului din sulturile sfinte.
- Ⓢ **BAAL KOREI** – Recitator. Cel care dă citire pericopei săptămânale după „notele” respective = **Taamei ha-Mikra**.
- Ⓢ **BARUKH ha-ŞEIM** – Slavă Domnului. Expresie curentă care simbolizează că un om nu se plânge de situația în care se află, în sensul, că are ce îi trebuie.
- Ⓢ **DERAŞA** – Predică cu conținut religios-moral, ținută în cadrul rugăciunii Sâmbăta sau de sărbători, precum și la anumite ocazii, de exemplu : nunți, înmormântări, etc. Predica se bazează de obicei pe un verset tanakhic sau pe citat talmudic dezvoltat în legătură cu întâmplările zilei. Se ținea de obicei într-o limbă înțeleasă de publicul ascultător și propaga astfel învățătura iudaică în rândul poporului.
- Ⓢ **ETROG** – Pom fructifer, din familia citricelor. Chitră. Fructul are formă eliptică care se termină cu un sfârc. Culoarea lui vernil-gălbuie, coaja cărnosă și plină de mici cavități și ridicături care-i dau aspectul deosebit, conținutul amărui, are un miros foarte plăcut. Este unul din cele patru feluri = **Arbaa minim**, care servesc pentru serviciul ritual de **Sucot**. Originea lui presupusă : poalele munților Himalaia. Se cultivă în insulele grecești mai ales la Corfu, cât și în sudul Italiei, în California (SUA), Maroc, Yemen și Israel. Plantații importante de etroghim se găsesc la Petah-Tikwa, Hadera, Rehovot.
- Ⓢ **GHEULA** – Izbăvirea. Ziua de apoi la evrei e considerată izbăvirea lor și a întregului univers: este ziua judecării Domnului, după care conform viziunii profetice se va schimba ordinea lumii și pacea universală va domni pe pământ, rolul poporului evreu fiind făclia călăuzitoare : „Căci din Țion va porni învățătura și cuvântul Domnului din Ierusalim”.
- Ⓢ **HILUL ŞABAT** – Profanarea Sâmbetei. Sâmbăta simbolizează ziua de odihnă a Creatorului și evreii sunt cei ce-i păstrează sfințenia.
- Ⓢ **KLAF** – Piele de vită, bine tăbăcită, care servește pentru scrierea sulturilor sfinte, a filacterelor, mezuzot, etc. Tradus în grecește și în celelalte limbi ca „pergament”, pentru că ținea locul papyrusului egiptean. Se cunosc trei feluri de asemenea piei întrebuințate pentru scris : a) Dukhsustus = piele tăbăcită numai pe o parte (cea de care era lipită carnea, este cea inferioară); b) Klaf, tăbăcită în partea exterioară după ce a fost îndepărtat părul și c) Gwil = piele tăbăcită fin și aproape străvezie.
- Ⓢ **KULA we-HUMRA** – Indulgență și severitate. Termeni în dreptul iudaic. Hotărârile în **Sanhedrin** se luau în raport cu majoritatea adeptilor unei poziții. În caz de balotaj s-a hotărât : a) când e vorba de o lege de origine biblică se înclină spre severitate; b) la o lege talmudică înclinarea este spre indulgență – și așa s-a procedat în majoritatea cazurilor.
- Ⓢ **PESAH** – Sărbătoarea care începe la 15 ale lunii **Nisan** în amintirea ieșirii evreilor din Egipt. Prima dintre cele trei sărbători de pelerinaj; sărbătoarea eliberării din lanțurile robiei egiptene; sărbătoarea azimei – când orice dospitură ne este interzisă cu desăvârșire în timpul celor șapte zile ale sărbătorii, opt zile în Galut. Prima seară se prăznuiește **Seider Pesah**, masa solemnă în cadrul căreia se povestește **Hagada**; se mănâncă **Maror**, **Haroset** și **Afikoman**. Trauma evenimentelor ieșirii din Egipt și a minunilor legate de acest eveniment a pus-o în fruntea sărbătorilor național-religioase. În prima zi de Pesah se spune rugăciunea pentru rouă = **Tal** și în a doua seară începe numărătoarea **Omeru-ului** = **Sfirat ha-Omer**. De **Şabat Hol ha Moeid**, se dă citire în sinagogi cărții biblice **Şir ha-Şirim** = Cântarea Cântărilor.



REMEDII NATURISTE

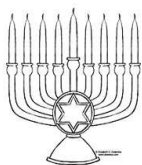


COACĂZELE ROȘII (ruzincile, ribizli) sau ribes rubrum - Dacă fragii și zmeura au un caracter cvasiuniversal, fiind adecvate tuturor constituțiilor și unie game impresionante de boli, boabele roșii translucide de coacăze sunt un remediu care acționează mult mai „țintit”. Mai în glumă, mai în serios, poate fi numit fructul antilene ideal, cu gustul său acru puternic, cu efectul său de stimulent digestiv și drenor extrem de activ. Este o adevărată armă secretă a dietoterapiei în obezitate, în digestia leneșă și în bolile de piele, rebele la alte forme de tratament. Accesibile ca preț, extrem de intense ca purificator, coacăzele roșii sunt niște medicamente pe care merită să le cunoaștem mai în detaliu.

Cura cu coacăze roșii – se face diferențiat, în funcție de scopul în care sunt folosite : - pentru persoanele lipsite de poftă de mâncare, cu digestie lentă, astenie, vor fi consumate 50-100 g înainte de masă și aceeași cantitate la sfârșitul mesei (la fel ca și portocalele, coacăzele roșii consumate după masă nu încurcă, ci din contră, stimulează digestia) ; - pentru persoanele cu foame puternică, cu tendință spre obezitate sau supragreutate, eventual cu gastrită, se recomandă consumul unor cantități mai mari (300-500 g) înainte de fiecare masă, deoarece în cantități mari coacăzele roșii au efectul paradoxal de a inhiba secreția gastrică și de a tăia foamea.

Sucul de coacăze roșii – se obține prin zdrobirea fructelor proaspete, urmată de stoarcere prin tifon. Se prepară întotdeauna cu câteva minute înainte de a fi consumat, pentru a nu se oxida ulterior. Se bea câte un pahar, cu un sfert de oră înainte de masă, fiind folosit mai ales ca tonic digestiv și decongestiv hepatic, este de asemenea eficient și în dischinezia biliară și în migrenele asociate acesteia.

Câteva recomandări terapeutice – digestia lentă, indigestii frecvente, tranzit intestinal încetinit, coalescența, inapetență – se fac cure cu coacăze roșii în varianta în care se consumă cantități mici, maximum 100 g, înainte și după masă ; - îngrășare, obezitate, gastrită – se consumă cantități mari de coacăze roșii (peste 300 g) înainte de fiecare masă. De asemenea, sunt alimente excelente dacă vrem să mâncăm ceva în timp ce ne uităm la televizor, discutăm și simțim nevoia să „ronțăim” ceva ; - hepatita cronică, congestie hepatică, ciroză hepatică inițială, dischinezie biliară și tulburările asociate – se bea un pahar de suc înainte de fiecare masă. Este bine să se adopte și o dietă vegetariană cu multe salate și multe fructe.



NATURA LA ÎNDEMÂNA TA !!



Varza și proprietățile ei ! – *Boli ce pot fi prevenite cu ajutorul verzei !*

Cancerul de colon și de rect – într-un studiu gigant făcut în Olanda, au fost colectate datele privind vulnerabilitatea la cancer de intestin, în raport cu obiceiurile alimentare, de la o sută de mii de persoane, pe o perioadă de timp de șase ani. Conform raportului final al acestui studiu, publicat în anul 2000, la persoanele care consumă zilnic vegetale crude se înregistrează cu 25% mai puține cazuri de cancer cu această localizare. Ei bine, la vegetarienii care consumă cu predilecție legume din familia cruciferelor, adică varză, varză roșie, conopidă și brocoli, incidența cancerului de colon și de rect este cu 49% mai redusă, fiind practic de două ori mai protejați de această teribilă afecțiune.

Cancerul pulmonar – la Lyon, în Franța, există o instituție multinațională, „Agency for Research on Cancer”, care a publicat în 29 octombrie 2005 un studiu privind influența consumului verzei și a legumelor înrudite cu ea (în special varza roșie și conopida) în incidența cancerului pulmonar. Comunicarea a avut la bază studiul a 2.141 de cazuri de cancer pulmonar, diagnosticat în Republica Cehă, în România, în Ungaria, în Federația Rusă, în Polonia și în Slovacia. Modul de a se alimenta și caracteristicile genetice ale celor peste două mii de bolnavi investigați au fost comparate cu cele ale unor persoane sănătoase din aceleași țări. S-a dovedit că varza crudă și legumele înrudite cu ea reduc cu 37% riscul de apariție a cancerului pulmonar. Prin studii similare făcute în China, s-a arătat că și fumătorii sau foștii fumători beneficiază de aceleași extraordinare efecte pozitive ale consumului de varză.

Cataracta – salata de varză cu ulei de măsline este o excelentă sursă de vitamina C și de vitamina A. Ambele vitamine au un puternic efect antioxidant și, între altele, stopează procesul de producere al cataractei. Așadar, pentru profilaxia acestei afecțiuni, se recomandă consumul, măcar de trei ori pe săptămână, al verzei proaspete, câte 200 g minimum, sub formă de salată.

Tratamentele interne

Ulcerul gastric – studii făcute de mai multe echipe de medici arată că o cură cu suc proaspăt de varză, din care se bea câte un litru pe zi, vindecă spectaculos această afecțiune, într-o proporție de 35-47%. Și aceasta, într-un timp uluitor de scurt – sub două săptămâni. Alt studiu, al doctorului american George Cheney, se intitulează chiar : „Vindecarea rapidă a ulcerului peptic la pacienții care consumă suc de varză”. Se face o cură de 10 zile, timp în care se consumă câte un litru de suc proaspăt, în 2-3 reprize, pe parcursul unei zile. Efectele vindecătoare se datorează în principal unui aminoacid conținut de către varză (glutamina), care stimulează refacerea, creșterea și dezvoltarea normală a celulelor ce alcătuiesc țesutul protector care „căptușește” stomacul și intestinul subțire.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR!)



CALENDARUL LUNII - MARTIE

- La 1 martie 1922, s-a născut YIṬHAK RABIN eminent om politic și comandant militar, el a fost și prim ministru al Israelului. În 1994 el avea să fie distins cu Premiul Nobel pentru Pace, pentru eforturile sale depuse în sensul instaurării păcii în Orientul Mijlociu. Viața sa avea să fie curmată în mod nefiresc și vremelnice de un extremist evreu în anul 1995, modul tragic avea să stingă o stea ce încă mai avea de luminat.
- La 2 martie 1859 – s-a născut ȘALOM ALEHEM. El avea să devină cel mai celebru scriitor de limbă idiș, născut într-o familie de evrei săraci de altfel, cu mulți copii, din orașul Perciaslav, gubernia Poltava. Cu forța talentului său a immortalizat târgul evreiesc de la sfârșitul secolului trecut, cu oamenii, visurile și neconținuta lor goană după bucăți de pâine. Eroii săi, Tevie-lăptarul, Menahem Mendel, băiatul Motl, au intrat în fondul literaturii universale.
- ALBERT EINSTEIN - (n. 14 martie 1879, Ulm - d. 18 aprilie 1955, Princeton) a fost un fizician evreu german, apatrid din 1896, elvețian din 1899, emigrat în 1933 în SUA, naturalizat american în 1940, profesor universitar la Berlin și Princeton. Autorul teoriei relativității. În 1921 i s-a decernat Premiul Nobel pentru Fizică.
- La 18 martie 1810 – s-a născut HAIM SLONIMSKY scriitor și ziarist, redactor al ziarului ebraic „Hatzefira”.
- La 20 martie 1896 – s-a născut MOȘE KULBAK, poet, romancier și pedagog.
- ALEXANDRU ELIAS. S-a născut la 23 martie 1925, în București. Studii: Liceul "Gh. Lazăr" (unde străbunicul său, Benedetto Franchetti, a fost profesor de muzică); Liceul "Cultură B"; Facultatea de Medicină din București. A îndeplinit funcția de medic stagiar, secundar, specialist, primar la Spitalul clinic "Gh. Marinescu". La același spital, a întemeiat și condus prima secție de geronto-psihiatrie din țară (1981-1991). Din 1985, lucrează ca medic primar psihiatru în rețeaua medicală a Federației Comunităților Evreiești din România. Din 1995, este directorul Policlinicii din București a F.C.E.R. Din 1977, este coordonator al rețelei medicale a F.C.E.R.
- HENRY MALINEANU s-a născut la 25 martie 1920, în București. A studiat la Conservatorul din București. A fost dirijor la Teatrele "Baraseum" (1942-1944), "Gioconda" (1944-1948), director muzical și dirijor la Teatrul de Revista din București (1950-1958). Este autor de operete și musicaluri, de muzică pentru spectacole de teatru, muzica de film, compozitor a peste 200 de cântece de muzică ușoară, 150 - intrate în fonoteca Radio-ului, zeci dintre ele devenite șlagăre. Este laureat al Premiului de Stat (1953), Artist Emerit (1962), al Premiilor Festivalurilor Naționale de Muzică Ușoară de la Mamaia (1963, 1964, 1969, 1971), al Premiilor Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (1971, 1977, 1978), al Premiului Uniunii Compozitorilor la Festivalul "Crizantema de aur", Târgoviște, 1980 s.a.
- MOISE MAIMONIDE (n. 30 martie 1135, Córdoba - d. 13 decembrie 1204, Fustat, azi Cairo) a fost un filosof, medic și teolog evreu din Evul Mediu, născut în Spania (Andaluzia) și stabilit în Egipt. El este cunoscut și sub numele ebraic de Rabbi Moșhe ben Maimon (sau cu anagrama inițialelor: Rambam), iar în limba arabă ca Abu Imran Musa ibn 'Ubayd Allah Maimun al Qurtubi al Israili. Maimonide este considerat cel mai important înțelept al Iudaismului din perioada medievală a istoriei. Opera sa principală, *Călăuza șovăielnicilor*.



ATELIERUL DE CREAȚIE !

Este știut de acum prea bine că v-am obișnuit cu unele dintre creațiile unor membri ai Cenaclului Literar ce are loc în fiecare zi de luni în cadrul sinagogi Focșani, unde ce-i care mai au o fărâmbă de dragoste pentru literatură și sunt anti-maneloanagramisme au regăsit aici o oază și ultimă redută unde încă se poate vorbi, citi și concepe românește ca odinioară. Domnul Gheorghe Suchoverschi ne încântă în cele ce urmează cu catrene așternute din vârful de condei :

CA TREN E CU ADRESĂ

UNUI CASANO

Ca să nu-l fileze vampa,
Intrase în silențio stampă
Și izgonit de la mireasă,
Sta-n papuci de (altă) casă.

CASANOVA

-variantă-

Fluture din floare-n floare ...
Când nevasta va afla,
Verva lui cuceritoare,
Casa n-o va mai salva.

ESPRESSOFORTE

În Cafe Bar intrând, Espress
Lui piccolo i-am comandat
Și-apoi nu știu cum a dres-o?
Că **expre s-o** micșorat !

LA STEAUA

Nea Jiji e supărat
Și i s-a pus și pata.
Acasă-învins a încasat
Trei „bulgări” de ... **Zapata.**

LA STRASSBOURG via BRUXELLES

Avem post de comisar
La Agricultură
Și-o fiică de marinar,
Luând-o pe-arătură.

PENSII DUPĂ BUGET, MICI

Zilnic, bani pentru mâncare,
De-un cartof și-un terci.
Numai Boc în postul mare,
Mănâncă „ciuperci”.

COCOȘUL CARE CÂNTĂ-N CASĂ

La ministra blondă-n casă,
Cocoș e doar de paravan.
Cel ce cântă-i de-altă rasă ...
„Cocoșelul” lui Traian !



MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

INFO-CLUB

Pentru potențialii interesați, Comunitatea Evreilor din Focșani – situată în Str. Oituz Nr.4, pune la dispoziția fiecăruia o bogată bibliografie despre cultura, istoria și tradiția poporului evreu. La biblioteca clubului se pot procura noi cărți apărute la editura Hassefer și nu numai, sau pot fi împrumutate cărți, reviste, ziare sau se poate asculta muzica anilor 1970-1990. Tot la clubul comunității se pot urmări filme, pelicule și ecranizări celebre despre Israel sau despre viața evreilor în contextul social, politic și istoric totodată de-a lungul vremii. Se pot organiza concursuri și competiții pe tematica jocurilor de table, remi sau șah. De altfel să nu oitem faptul că, în fiecare zi de marți și joi între orele 9-11 medicul comunității noastre acordă consultații medicale persoanelor asistate de F.C.E.R. și membrilor ce aparțin comunității noastre.

AGENDA ACTIVITĂȚILOR DIN LUNA MARTIE 2010

În luna martie Comunitatea Evreilor din Focșani a desfășurat o serie de activități ample atât în plan cultural cât și social, dând curs în același timp și unor serii de invitații menite să încurajeze atât stabilirea unor noi punți de inter-relaționare. Așadar în cele ce urmează vă spicuiim o parte din agenda noastră.

- Vernisaj și lansare de carte unde am participat alături de elevi și profesori, gazdă ne-a fost Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu”.
- Domnul Gheorghe Neagu membru al Cenaclului Literar ce are loc la Sinagogă în fiecare zi de luni a fiecărei săptămâni și-a lansat un volum de carte în incinta Bibliotecii Județene.
- Sărbătorirea zilei de 1 și 8 martie „Ziua femeii” – program prin care Comunitatea noastră ia stimulat pe cei mici să creieze desene și măștișoare fiind recompensați pe măsură
- Moment de sărbătoare, „Pesah” – celebrare, participanți membrii Comunității, masă rituală.
-

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!!!! Pe adresa de mail rondmircea@yahoo.com , așteptăm să ne contactați în vederea unor sugestii, articole, fotografii și alte documentații ce fac rostul a fi publicate pentru cei ce vor să fie informați să citească. Mulțumim anticipat!! SHALOM!!



Aspecte privind istoria evreilor din Panciu

Articol propus de domnul profesor Bogdan Constantin Dogaru – Arhivele Naționale Vrancea

Deși în prezent în Orașul Panciu nu mai există nici un evreu consemnat în recensămintele oficiale, aici a existat până la începutul celei de – a doua jumătăți a secolului al XX – lea o numeroasă comunitate de religie mozaică.

Prezența „*jidovilor*” este atestată în catagrafia Târgului Panciu din 1831

Pe Ulița Răsăritului:

- 2 velniceri - Solomon sin¹ Pascal și Avram Căciulariul;
- 1 dascăl învățător de copii - Ilie sin Dascălul;

Pe Ulița Apusului:

- 3 căciulari - Solomon sin Iosip, Iosip sin Solomon și Moisa sin Solomon;
- 2 atari - Mendel sin Ițic și Iosip sin Zaharia.²

La 1834 din cei 207 evrei din Ținutul Putna, 87 erau în Focșani, 31 în Odobești, 27 în Adjud și 9 în Panciu. În fruntea micii comunități din Panciu de afla starostele Iosip sin Zaharia. Celelalte 8 persoane menționate erau: Mendel sin Isac, Solomon sin Iosip Căciular, Iosip sin Solomon, Moșcu sin Iancu, Leiba Dascălul, Solomon Pascal, David sin Mendel și Ițicu Adam.³

Populația evreiască va crește constant, ajungând în anul 1839 la 28 de persoane. Dintre aceștia marea majoritate erau croitori dar sunt prezenți și crâșmari, ciubotari.⁴

Deja la 1868 funcționau 3 școli private evreiești ale numiților:

- Mendel sin Hună (10 băieți și 6 fete)
- Pavel Ițic David (13 băieți și 2 fete)
- Ițic Herșcu Ghinzberg (10 băieți)⁵

Dezvoltarea Panciului ca centru comercial la intersecția drumului ce duce spre Sovaja cu cel ce duce spre Haret a fost indiscutabil legată de prezența elementului evreiesc, evreii fiind principalii promotori ai spiritului modern, capitalist în economia urbei. Ei se regăsesc ca arendași, comercianți, cămătari, zarafi dar și în profesiunile liberale (avocați, medici).

La primul Congres al Organizațiilor Sioniste din România care a avut loc la Focșani în 1881, evreii din Panciu au fost reprezentați de 2 delegați: Aron Moshe și Haim Bem Reb Efraim.⁶

Într - un raport din anul 1900, dar referitor la 1899, al Serviciului Sanitar al Județului Putna privind situația sanitară a comunei Urbane Panciu se arată următoarea stare de fapt:

Populația orașului numără 2785 suflete din care:

- 1490 mozaici (762 bărbați, 728 femei)
- 1094 ortodocși (350 bărbați, 344 femei)
- 131 gregorienii (76 bărbați, 55 femei)
- 64 catolici (33 bărbați, 31 femei)
- 6 mahomedani (bărbați)

După cum bine se poate observa populația evreiască constituia aproximativ 55% din totalul populației Târgului Panciu.

¹ Sin = fiu (în slavă)

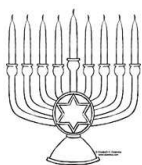
² Arhivele Naționale Iași, fond *Isprăvnicia Ținutului Putna*, ds. 261/1831

³ Arhivele Naționale Vrancea, fond *Prefectura Județului Putna*, ds. 16/1934, f. 46

⁴ Ibidem, ds. 8/1839, f. 13

⁵ Ibidem, ds. 28/1868

⁶ <http://www.jew-focsani.com/ro/congres1881.html>, 10.III.2010, ora 18



MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

Tot în raportul menționat mai sus se arată că, în urbea cosmopolită, funcționa încă o școală israelită (deși între timp se înființaseră și 2 românești - una de băieți și alta de fete). De asemenea existau și 2 sinagogi.⁷

Faptul că evreii dominau la începutul secolului al XX – lea atât din punct de vedere economic cât și demografic Târgul Panciu a făcut ca desfășurarea evenimentelor legate de **Răscoala din 1907** să capete pe lângă aspectul social și unul antisemit.

La 8 martie 1907 țărani din comunele Străoane de Sus, Străoane de Jos, Crucea de Sus, Crucea de Jos, Mănăstioara, Movilița și Diocheți s - au îndreptat spre orașul Panciu, important centru comercial și administrativ al zonei unde, înfierbântați de vinul de la crâșmă și nemulțumiți de situația învoielilor agricole au început să atace locuințele arendașilor, cămătarilor și comercianților, în special evrei. Prima casă pe care au devastat - o a fost a cămătarului Moise Bucureșteanu, spărgându - i geamurile.

Au trecut apoi la devastarea casei lui Aron Fiterman, unul dintre evreii bogați din Panciu, cămătar care dăduse bani cu împrumut multora dintre ei. Acesta era foarte bolnav și a scăpat cu ajutorul soției lui care l - a ascuns în veceu. Casa acestuia, mobila și toate bunurile au fost distruse de țărani furioși. Apoi au trecut la Marcu Schechter, exploatator de păduri, pe care l - au atacat cu topoarele. Arendașul, încercând să se apere, a descărcat pistolul la nimereală în mulțime și l - a ucis pe Ioniță Ichim din Diocheți care a fost singurul decedat în urma răscoalei din Panciu.

Timp de aproape 4 ore după acest incident Strada Carol a fost devastată de la un capăt la altul fiind distruse 67 de imobile ale arendașilor, cămătarilor și comercianților, în marea lor majoritate evrei, pagubele cifrându - se la suma de 300.000 lei.

Devastări s - au produs și cu o zi înainte, în seara zilei de 7 martie 1907 când Vasile Buhai, fost dascăl în comuna Crucea de sus, împreună cu alți țărani a intrat în cârciuma lui Nohman Iancu, au dat drumul la canelele vaselor, au băut vin cât au putut apoi l - au vărsat pe jos. Au mâncat apoi sardele, zahăr și alune din magaziiile comercianților evrei. De asemenea, Vasile Ciubotaru, plugar din Movilița, împreună cu numitul Iordache Duță au furat sticle de coniac, covrigi și alte bunuri din prăvălia evreului Haim Risen.

Orașul Panciu s - a aflat sub stăpânirea răsculaților până la 8 martie 1907, ora 15:30 când a intervenit armata venită de la Focșani. Din documentele Tribunalului Putna rezultă că s - au făcut zeci de arestări, 37 de țărani fiind trimiși în judecată.⁸

Acesta a fost unul din evenimentele nefericite care s - au abătut asupra comunității evreiești din Orașul Panciu.

În **perioada interbelică** sunt atestate 3 așezăminte culturale – religioase ale Comunității Evreilor din Panciu:

- Sinagoga Mare (247 locuri) din Strada Costache Negri
- Casa de Rugăciune (146 locuri) tot pe Strada Costache Negri
- Templul Meseriașilor pe Strada Carol nr. 143⁹

Astăzi, pe lângă documentele din arhive, doar cele 2 cimitire din Panciu mai stau ca mărturie a prezenței numeroasei comunități evreiești de altădată care a făcut ca respectivul oraș să devină principalul centru comercial de pe Valea Șușiței.

⁷ Arhivele Naționale Vrancea, fond *Prefectura Județului Putna*, ds. 57/1900

⁸ <http://www.jurnalul.ro/stire-un-secol-de-flamanzi/rascoala-la-panciu-cu-varsare-de-vin-1269.html>, 10.III.2010, ora 17

⁹ Arhivele Naționale Vrancea, fond *Prefectura Județului Putna*, ds. 3/1923



MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

“PESAH – TRADIȚIE ȘI CELEBRARE”



„PESAH – SINAGOGA COMUNITĂȚII FOCȘANI -VRANCEA”





POȘTALIONUL A SOSIT!

Iată că din partea distinsei doamne dr. Șelaru Gabriela ne-au fost relatate o serie de personalități ale urbei noastre care fac istorie și cinste acestui așezământ din Vrancea numit Focșani, dar nu în ultimul rând ce calitate umană emana odinioară, vă las în continuare să parcurgeți scrisoarea adresată către domnul președinte Mircea Rond :

10) Tot în copilăria mea a fost un dr. Leibovici – endocrinolog, avea cabinet pe str. Grivița aproape de piață. Dar a dispărut. A avut o încurcătură, nu avea facultatea terminată, sau nu știu ce a fost, că nu s-a mai vorbit de el.

11) Dr. Bernștein Sebastian – radiolog.

12) D-na dr. Bernștein Coca – oftalmolog.

13) Dr. Bernștein Dorel – sunt urmașii d-lui dr. Zaidman.

14) Dr. Leibovici Aurica (Țuțu) nepoata lui d-nul Raff și mama lui Leibovici Florin. A lucrat la Golești apoi la Leagănul de copii, era pediatră.

15) Dr. Merovici era șeful comisiei de expertiză a capacității de muncă. Am lucrat cu dumnealui în comisie mulți ani. Știa carte nu glumă. Bun psiholog. Nu-l putea duce nimeni cu preșul și de aceea nu era simpatizat. Mai spunea și drept la obraz și deranja multă lume.

16) Dr. Pascal Hilda – psihiatru și soțul ei dr. Pascal Marius lucra la spitalul TBC, erau de vârsta mea. Au plecat în Israel unde ea a făcut carieră și bani, bineînțeles, era foarte harnică.

17) Dr. Kinsbruner – chirurg în policlinică și soția lui, dr. Kinsbruner Marta – pediatră, distinsă, elegantă, politicoasă, diferită de jumătatea ei.

18) Dr. Costinescu Victor la Sanepid. Dr. Costinescu Liana – pediatru în maternitate, o pereche distinsă și bine pregătită profesional, au plecat în Israel.

19) Dr. Tinichigiu Aurel – generația mea, a lucrat la Fabrica de Confecții puțin. Făcea gărzi multe, deci nu prea se ajungea cu bani. A plecat într-o excursie în Israel și a uitat să se întoarcă.

20) Dr. Argintaru – specialist interne – spital.

21) Dr. Wexler – spital interne.

22) Dr. Rudic Ernest – spital interne. Toți trei foarte cunoscuți.

23) Dr. Șulman – ginecolg, foarte bine pregătit profesional, omenos. A ajutat multe femei care ajungeau în stare gravă când era de gardă. Era perioada când femeile își provocau singure avort.

24) Dr. Lupu – ginecolog, bun profesional, distins ca un lord englez.

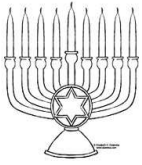
25) Dr. Blum – endocrinolog, avea casa lângă B.N.R.

26) Dr. Brand Sidoniu – policlinică interne.

Pe mama o auzeam vorbind de un dr. Rabinovici când ea era tânără. Erau dentiști cu cabinete, nu erau doctori : - Cernăuțeanu – str. Peneș Curcanu, aproape de piață, nu vorbea bine românește, avea accent nemțesc. Cred că venise din Bucovina. – Blum – pe strada mare în Munteni, pe lângă un cinematograf. – Kleitman pe strada Republicii. Farmaciști – D-na Herman / frații Bernștein (erau 2 frați cavaleri) / Oravetz – avea farmacia lângă teatru. Era o bijuterie, cum numai în filemele de epocă mai vezi. Cam atât mi-am amintit. Dacă mai îmi amintesc ceva vă voi comunica. Toate cele cuvenite d-nei Rond. Să ne vedem sănătoși.

DR. ȘELARU GABRIELA

(SFÂRȘIT!)



COTIZAȚII LIBER CONSIMȚITE !

